

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van: college van burgemeester en wethouders
Datum: 22 augustus 2011
Portefeuillehouder(s): Bob Duindam
Portefeuille(s): milieu
Contactpersoon: Fija Kers-Brouwer (afdeling Ruimte)
Tel.nr.: 8429 **E-mailadres:** kers.f@woerden.nl

Gemeente Woerden 11.014313

Registratiedatum: 30-08-2011
Behandelend afdeling RAAD
Afgehandeld door/op:

Onderwerp:

Fusie Milieudienst Noord-West Utrecht en Milieudienst Zuid-Oost Utrecht

Kennisnemen van:

De stand van zaken van het fusieproces tussen beide milieudiensten.

Inleiding:

Onlangs hebben beide Algemene Besturen van de Milieudiensten Noord-West Utrecht en Zuid-Oost Utrecht de intentie uitgesproken de milieudiensten te laten fuseren. Deze intentie is mede ingegeven door het in de provincie Utrecht gevoerde RUD-proces en geeft daarnaast mogelijkheden om aan onze eigen bestuurlijke wensen invulling te geven. Het te doorlopen fusieproces moet leiden tot een dienst die op 1 januari 2013 operationeel is. Hiertoe moeten de komende maanden een aantal formele stappen worden genomen, waarbij ook de gemeenteraad formeel wordt gevraagd in te stemmen met deze fusie en het oprichten van een nieuwe gemeenschappelijke regeling.

Kernboodschap:

Om de gemeenteraad goed te informeren over nut en noodzaak van de fusie, wordt u met bijgevoegde informatie nota reeds op de hoogte gebracht van wat er zoal speelt en welke stappen er de komende maanden gezet zullen worden om beide milieudiensten te laten fuseren.

Vervolg:

Het doel van deze informatie nota is u te informeren over de stand van zaken, en is niet bedoeld om nu formeel te besluiten tot fuseren. In een later stadium wordt daartoe een advies aan u voorgelegd.

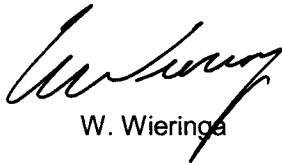
De Algemene Besturen van beide milieudiensten hebben mevrouw Hanselaar aangewezen als kwartiermaker binnen dit fusieproces; zij is op dit moment directeur van de Milieudienst Zuid-Oost Utrecht. Mevrouw Hanselaar en wethouder Duindam zullen op 15 september a.s. een mondelinge toelichting over dit onderwerp geven aan de raad.

Datum: 22 augustus 2011

Bijlagen:

- Informatienota "Fusie Milieudienst Noord-West Utrecht en Milieudienst Zuid-Oost Utrecht"
 - Begeleidende brief bij informatienota van de OR van de Milieudienst Noord-West Utrecht
-

De secretaris

W. Wieringa

De burgemeester

mr. H.W. Schmidt

Informatienota

aan Gemeenteraden via Colleges
van Milieudienst Noord-West Utrecht
opsteller Mevrouw Hanselaar, mevrouw De Vries, de heer
Hendriks
telefoon 030 – 69 99 587, 0346 – 260647, 0346 – 260612
datum 18 juli 2011
kenmerk
onderwerp Fusie Milieudienst Noord-West Utrecht en Milieudienst
Zuidoost-Utrecht
t.b.v.
aantal pag. 10
bijlagen

Samenvatting

Aanleiding

Gemeenten staan onder toenemende financiële druk. Tevens is de rol van de overheid sterk veranderd: burgers en bedrijven vragen een efficiënte en servicegerichte overheid.

De afgelopen 2 jaar heeft de Milieudienst Noord-West Utrecht, net als alle andere gemeentelijke organisatieonderdelen en samenwerkingsverbanden, die verandering sterk gevoeld. Een aantal processen houdt hiermee verband. De belangrijkste zijn:

- 1) de servicegerichtheid moet beter binnen de gemeentelijke organisatie, tevens de efficiëntie en effectiviteit. Wat kan de Milieudienst Noord-West Utrecht hierin betekenen?
- 2) het Wabo-proces van een gemeente moet voldoen aan bepaalde kwaliteitscriteria. Voldoet de Milieudienst Noord-West Utrecht hieraan? Maar ook: kunnen taken waarvoor gemeenten niet voldoen aan die door het Rijk gestelde eisen door middel van samenwerking, via bijvoorbeeld de Milieudienst, wel op een kwalitatief hoog niveau en efficiënt uitgevoerd worden?
- 3) de RUD-discussie: door intensieve, structurele samenwerking binnen regio's moeten werkzaamheden (met name op het gebied van de milieutaakuitvoering) beter en efficiënter uitgevoerd kunnen worden.

De Milieudienst Noord-West Utrecht beweegt mee in dit speelveld om een goed antwoord te hebben op deze ontwikkelingen. Via het cafetariamodel kunnen gemeenten dat inkopen en inbrengen wat bij hun persoonlijke behoefte past.

In deze informatie-nota wordt ingegaan op de stand van zaken in het RUD-proces en op hoe de dienstverlening door de milieudienst aan kan blijven sluiten op diverse ontwikkelingen.

Doel

De Milieudienst Noord-West Utrecht zoekt naar een optimale schaalgrootte om op deze manier voldoende slagkracht te behouden en een integrale dienstverlening met maatwerk te kunnen blijven leveren. Ook moet voorkomen worden dat de financiële risico's verder toenemen, die dus ook een risico vormen voor de deelnemende gemeenten.

De huidige organisatie van de Milieudienst Noord-West Utrecht loopt tegen grenzen aan: om mee te gaan in de maatschappelijke veranderingen is schaalvergroting noodzakelijk. Fusie tussen de Milieudiensten Zuidoost-Utrecht en Noord-West Utrecht is een voor de hand liggende, maar bovenal goede oplossing. Beide organisaties bewegen zich op het zelfde werkkterrein en lopen tegen dezelfde problemen en knelpunten aan. Door een fusie van beide milieudiensten ontstaat een professionelere organisatie met een grote daadkracht, met voldoende robuustheid en een organisatie die nog flexibeler kan inspelen op de vragen van gemeenten, burgers en bedrijven.

Het is een fusie vanuit kracht. Op basis van integrale uitvoering en een cafetariamodel voor gemeenten, kan de gefuseerde organisatie het gehele omgevings (=Wabo) taakveld uitvoeren.

Bovendien ontstaat een grote strategische spin-off en aantrekkingskracht voor andere gemeenten om extra dienstverlening bij de gefuseerde milieudiensten onder te brengen.

RUD: Regionale Uitvoeringsdiensten

Vanuit de landelijke lijn omtrent RUD-vorming, wordt de noodzaak tot fusie bevestigd in de (landelijke) wens tot robuustheid. In de provincie Utrecht is een zeer moeizaam proces doorlopen tot RUD-vorming. Vanuit de regio's Noord-West en Zuidoost is voortdurend gepleit voor maatwerk binnen de provincie. Binnen deze maatwerkgedachte past een fusie van beide milieudiensten. Recent is in een brief van de provincie Utrecht aan staatssecretaris Atsma aangegeven dat deze fusie past binnen de landelijke lijn van RUD-vorming. De komende periode zullen de partijen ambtelijk en bestuurlijk moeten besluiten over de nog steeds (op onderdelen) uiteenlopende uitgangspunten, interpretaties en denkriching. Onze inzet is en blijft een vertrekmodel te starten vanuit de bestuurlijk zelfstandige entiteit van de gefuseerde milieudiensten.

Proces

De RUD-vorming zal onverminderd voortgaan. Begin dit jaar hebben beide Algemeen Besturen van de milieudiensten de intentie uitgesproken tot fusie. De voorbereiding van de fusie is inmiddels opgestart en zal parallel aan de RUD-vorming worden ingezet. Teneinde de fusie gestalte te geven, zal in het verlengde van de beide GR's NWU en ZOU een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling, zijnde een openbaar lichaam, worden opgericht. Binnen dit fusieproces zal een aantal formele stappen gezet worden, waaronder ook het betrekken van ondernemingsraden (OR) en georganiseerd overleg (GO). Het streven is in het najaar van 2011 een raadgevoorstel te hebben waarin gevraagd zal worden formeel in te stemmen met fusie, tevens zijn een sociaal plan en sociaal statuut in voorbereiding. Na afronding van het fusieproces kunnen de bestaande gemeenschappelijke regelingen Milieudienst Zuid-Oost Utrecht en Noord-West Utrecht worden ontbonden. Op 1 januari 2013 zal de gefuseerde milieudienst/omgevingsdienst operationeel kunnen zijn.

Onderwerp

De fusie tussen de Milieudiensten Noord-West Utrecht en Zuidoost-Utrecht is een goed antwoord op een veranderend gemeentelijk speelveld. Namelijk. Hiermee wordt schaalgrootte verkregen waardoor voldoende slagkracht behouden blijft en een integrale dienstverlening met maatwerk uitgevoerd kan worden. Binnen de landelijke Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) ontwikkelingen betekent dit dat de fusie voldoet aan de eisen van robuustheid en zorgt voor zeggenschap in de politieke discussie.

Advies:

- Kennis nemen van het proces rondom de fusie tussen de Milieudienst Noord-West Utrecht en Milieudienst Zuidoost-Utrecht.
- Kennis nemen van de ontwikkelingen rond de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) vorming in de provincie Utrecht.

Toelichting

Aanleiding; veranderingen bij gemeenten

In navolging van de commissies Ladders, Oostingh en d'Hondt verschuiven verantwoordelijkheden en bevoegdheden naar lagere overheden. Onder aanvoering van de commissie Mans en de pas ingevoerde Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) wordt ook een sterke impuls gegeven aan integrale uitvoering en zijn terreinen als milieu geen op zichzelf staand begrip meer. Deze ontwikkeling is ondermeer ingegeven door de steeds hogere eisen aan dienstverlening door de maatschappij (burger en bedrijf), waar gemeenten, en dus milieudiensten, een steeds beter op maat toegesneden antwoord op moeten hebben.

Enerzijds ontstaat druk ten aanzien van maatwerk, kwaliteit en integraliteit en anderzijds kampen gemeenten met enorme bezuinigingsopgaven, waardoor grote druk staat op efficiency en kostenbeheersing. Tenslotte is er een maatschappelijke tendens die steeds meer druk legt op het maken van keuzen door gemeenten. Deze maatschappelijke ontwikkelingen vertalen zich door naar een speelveld waarin de eisen aan de Milieudienst steeds verder toenemen.

Met andere woorden: gemeenten staan onder toenemende financiële druk. Tevens is de rol van de overheid sterk veranderd: burgers en bedrijven vragen een efficiënte en servicegerichte overheid.

De afgelopen 2 jaar heeft de Milieudienst Noord-West Utrecht, net als alle andere gemeentelijke organisatieonderdelen en samenwerkingsverbanden, die verandering sterk gevoeld. Een aantal processen houdt hiermee verband. De belangrijkste zijn:

- 1) de servicegerichtheid moet beter binnen de gemeentelijke organisatie, tevens de effectiviteit.
Wat kan de Milieudienst Noord-West Utrecht hierin betekenen?
- 2) het Wabo-proces van een gemeente moet voldoen aan bepaalde kwaliteitscriteria.
Voldoet de Milieudienst Noord-West Utrecht hier aan? Maar ook: kunnen taken waarvoor gemeenten niet voldoen aan die door het Rijk gestelde eisen door middel van samenwerking, via bijvoorbeeld de Milieudienst, wel op een kwalitatief hoog niveau en efficiënt uitgevoerd worden?
- 3) de RUD-discussie: door intensieve, structurele samenwerking binnen regio's moeten werkzaamheden (met name op het gebied van de milieutaakuitvoering) beter en efficiënter uitgevoerd kunnen worden.

De Milieudienst Noord-West Utrecht beweegt mee in dit speelveld om een goed antwoord te hebben op deze ontwikkelingen. Via het cafetariamodel kunnen gemeenten dat inkopen en inbrengen wat bij hun persoonlijke behoefte past.

In deze informatie-nota wordt ingegaan op de stand van zaken in het RUD-proces en op hoe de dienstverlening door de milieudienst aan kan blijven sluiten op diverse ontwikkelingen.

Doel; robuustheid, flexibiliteit en maatwerk

In 2010 is geïnventariseerd wat de wensen van Noord-West Utrecht gemeenten zijn ten aanzien van de dienstverlening door de Milieudienst Noord-West Utrecht. De bestuurlijke uitgangspunten waar aan de dienstverlening van de Milieudienst moet voldoen, zijn:

- grip op efficiency (kosten en planning en control)
- nabijheid,
- invloed,
- integrale uitvoering,
- flexibiliteit in uitvoering,
- en maatwerk(rapportages en account management).

Hierin is meegenomen dat gemeenten hogere eisen stellen ten aanzien van flexibiliteit, maatwerk, integraliteit van uitvoering en efficiency.

Tezamen met de kwaliteitscriteria vanuit het Rijk zoekt de Milieudienst Noord-West Utrecht naar een optimale schaalgrootte om op deze manier voldoende slagkracht te behouden en een integrale dienstverlening met maatwerk te kunnen blijven leveren. Ook moet voorkomen worden dat de financiële risico's verder toenemen, die dus ook een risico vormen voor de deelnemende gemeenten.

De huidige organisatie van de Milieudienst Noord-West Utrecht loopt tegen grenzen aan: om mee te gaan in de maatschappelijke veranderingen is schaalvergroting noodzakelijk. Fusie tussen de Milieudiensten Zuidoost-Utrecht en Noord-West Utrecht is een voor de hand liggende, maar bovenal goede oplossing om aan gestelde eisen te kunnen blijven voldoen en in te spelen om hierboven geschetste uitgangspunten.

Beide organisaties bewegen zich namelijk op hetzelfde werkterrein en lopen tegen dezelfde problemen en knelpunten aan. Door een fusie van beide milieudiensten ontstaat een professionele organisatie met een grote daadkracht, voldoende robuustheid en een organisatie die nog flexibeler kan inspelen op de vragen van gemeenten, burgers en bedrijven.

Het is een fusie vanuit kracht. Op basis van integrale uitvoering en een cafetariamodel voor gemeenten, kan de gefuseerde organisatie het gehele omgevings (=Wabo) taakveld uitvoeren. Bovendien ontstaat een grote strategische spin-off en aantrekkingskracht voor andere gemeenten om extra dienstverlening bij de gefuseerde milieudiensten onder te brengen.

Het Algemeen Bestuur van de Milieudienst Noord-West Utrecht heeft op 7 februari opdracht gegeven tot het verkennen van een samenwerking met Zuidoost-Utrecht met in acht name van bestuurlijke uitgangspunten. In de vergadering van 28 februari neemt het Algemeen Bestuur het besluit daadwerkelijk de fusie met de Milieudienst Zuidoost-Utrecht te opteren boven andere scenario's. Het management krijgt de opdracht dit nader uit te werken. De voorzitter Milieudienst Noord-West Utrecht, wethouder de heer Duindam (Woerden) is de bestuurlijke trekker voor NWU binnen het RUD-proces. Zowel ambtelijke als bestuurlijke samenwerking wordt ingezet.

De Milieudienst Zuidoost-Utrecht heeft het besluit tot in gang zetten fusie bekrachtigd in de algemeen bestuursvergadering van 23 juni 2011.

De deelnemende gemeenten van de Milieudienst Zuidoost-Utrecht zijn: Bunnik, De Bilt, Renswoude, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Wijk bij Duurstede en Zeist. De deelnemende gemeenten van de Milieudienst Noord-West Utrecht zijn: Montfoort, Oudewater, De Ronde Venen, Stichtse Vecht en Woerden.

Ontwikkelingen Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's)

De ontwikkelingen van de RUD (Regionale Uitvoeringsdienst) spelen tevens een rol in de besluitvorming tot fusie. Aan de hand van rampen als Enschede en Moerdijk heeft de Rijksoverheid eisen gesteld aan de uitvoering van de wettelijke milieutaken. Deze betreffen vooral de kwaliteit en robuustheid van de uitvoering.¹

De gefuseerde milieudiensten voldoen gezamenlijk aan de gestelde eisen van robuustheid. Binnen de gefuseerde organisatie wordt het basistakenpakket niet gesplitst van overige milieutaken. Op deze wijze kan een integrale dienstverlening geleverd blijven worden. Hierdoor behouden gemeenten ook hun regiefunctie op het totale pakket.

¹ Zie voor meer achtergrondinformatie en basistakenpakket ook: www.uitvoeringmetambitie.nl

Tot eind mei² werd gekoerst op het realiseren van een RUD NWU-ZOU. Vanwege de verschillen binnen de provincie Utrecht tussen de milieudiensten en de andere gemeenten was het niet mogelijk om zo een sluitend RUD-beeld te creëren voor de totale provincie. De uitkomst van de meest recente bestuurlijke afspraken is derhalve dat de gefuseerde NWU-ZOU-milieudiensten een zelfstandige bestuurlijke entiteit vormen binnen een provinciale RUD koepel, naast andere zelfstandige werkmaatschappijen (servicebureaugemeenten SGB; losse gemeenten en provincie). Op deze wijze kunnen alle entiteiten een eigen ontwikkelpad volgen.

Voor NWU en ZOU betekent dit dat wat gerealiseerd is niet verloren gaat, maar juist verder kan worden uitgebouwd conform de bestuurlijke uitgangspunten.

Eén RUD

Als er wel één totale provinciale RUD zou ontstaan, zonder zelfstandige werkmaatschappijen, dan zal deze focussen op het zogenaamde basistakenpakket. Dat betekent een opsplitsing van de taken van de huidige Milieudienst. Het is dan aannemelijk dat de wettelijke milieutaken door twee verschillende organisaties wordt uitgevoerd. Bovendien is het waarschijnlijk dat op verschillende wijze de bedrijfsvoering gevoerd zal worden. Tenslotte zijn nog geen afspraken gemaakt over de overcapaciteit van de provincie op het milieutaakveld. Daardoor ontstaat nog een extra risico dat dezelfde taken door meer medewerkers worden uitgevoerd of dat het uurtarief omhoog zal gaan. Voor de deelnemende gemeenten betekent dit dat zij nauwelijks meer regie kunnen voeren op de uitvoering van de wettelijke (en overige) milieutaken.

Zelfstandig

Vanuit de gefuseerde Milieudiensten Zuidoost-Utrecht en Noord-West Utrecht wordt voldoende politieke kracht gebracht om zeggenschap te behouden in de RUD-vorming. De komende periode zullen de partijen ambtelijk en bestuurlijk moeten besluiten over de nog steeds uiteenlopende uitgangspunten, interpretaties en denkrichting. Zo wordt gesproken over een Shared Service Center, maar bestaan er verschillen over wat daar dan wel of niet in onder te brengen.

Inzet blijft te werken vanuit de bestuurlijk zelfstandige entiteit van de gefuseerde milieudiensten.

Vervolgproces

Bestuurlijke proces

In het Algemeen Bestuur zijn fusie en RUD-ontwikkeling vaste agendapunten. Waar nodig worden extra vergader- of informatiemomenten georganiseerd. Uitgangspunt is dat het reguliere vergaderrooster van het Algemeen Bestuur leidend is. Het RUD-proces wordt bestuurlijk getrokken door de voorzitter van de Milieudienst Noord-West Utrecht. In de gezamenlijke stuurgroep die het fusieproces bestuurlijk trekken nemen deel uit het Dagelijks Bestuur Milieudienst Noord-West Utrecht, wethouders Duindam (Woerden) en Ploeg (Stichtse Vecht).

Juridische aspecten

Nu helder is hoe een RUD binnen de provincie Utrecht vorm moet krijgen is dit ook het aangewezen moment om daadwerkelijk te starten met de opzet en uitwerking van de fusie tussen de milieudiensten. Teneinde de fusie gestalte te geven zal een Gemeenschappelijke Regeling, zijnde een openbaar lichaam, worden opgericht. De Gemeenschappelijke Regeling kan worden opgericht door gemeenteraden en/of colleges van burgemeester en wethouders en/of burgemeesters afzonderlijk of gezamenlijk. Voor het oprichten van een Gemeenschappelijke Regeling is in alle gevallen toestemming van de gemeenteraad nodig. Een voorstel daartoe zal vermoedelijk nog in 2011, doch uiterlijk in de eerste helft van 2012 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

² Zie voor meer achtergrond bijlage

Na oprichting van de Gemeenschappelijke Regeling zal gestart worden met het inbrengen in het openbaar lichaam van activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling milieudienst Zuidoost-Utrecht en de gemeenschappelijke regeling Noord-West Utrecht. Voor de overdracht van het personeel zal een sociaal statuut en indien nodig een sociaal plan worden opgesteld. Uiteraard in afstemming met de OR-en en de GO-en.

Zodra het fusieproces is afgerond, kunnen de bestaande gemeenschappelijke regelingen Milieudienst Zuidoost-Utrecht en Milieudienst Noord-West Utrecht worden ontbonden. Het voorstel tot ontbinding wordt aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten voorgelegd.

Uitvoering en planning

Op hoofdlijnen ziet de planning er als volgt uit:

FASE 1:	Fusie voorbereiding gaat van start
Juni 2011:	Bespreking en besluit in Algemeen Bestuur Milieudienst ZOU en Milieudienst NWU
Juli 2011:	Voorstellen college/gemeenteraden uitsturen Uitwerken fusieplan (incl. visie, sociaal statuut, detail planning etc) Eventueel sociaal plan uitwerken
September 2011:	Overleg BOR/BGO- besluitvorming fusie
Circa Oktober 2011:	Informatie nota in commissies / gemeenteraden Toelichting kwartiermaker in gemeenteraden/commissies/B&W
FASE 2:	Oprichting Gemeenschappelijke Regeling en onderbrenging Milieudiensten in de opgerichte Gemeenschappelijke Regeling NWU-ZOU (= feitelijke instemming met fusie)
Oktober 2011 – Juni 2012	Overleg (inclusief advisering/instemming) OR en GO Oprichting Gemeenschappelijke Regeling Onderbrenging milieudiensten in de opgerichte GR Integratie en implementatie Trajecten van plaatsing, structuur, cultuur en strategie vinden plaats.

Op 1 januari 2013 zal de gefuseerde milieudienst/omgevingsdienst operationeel zijn.

Financiering

De milieudiensten zijn goed in staat om het fusieproces uiterst efficiënt te laten verlopen. Beide organisaties dragen een gelijk deel in de proceskosten. Het Algemeen Bestuur heeft op 27 juni jl. bij het vaststellen van het jaarverslag en jaarrekening 2010 besloten het positieve saldo jaarrekening 2010 (€ 78.027) te bestemmen voor de te maken kosten voor het fusieproces.

Tevens zal worden ingezet op het verkrijgen van een subsidie die beschikbaar is gesteld door het Rijk voor kwartiermakers van de RUD-vorming. Deze aanvraag wordt in augustus verzonden. Het is nog niet zeker of deze subsidie zal worden toegekend.

Tot slot

Met de fusie van de Milieudiensten Noord-West Utrecht en Zuidoost-Utrecht doen zich vooral kansen voor. Tot slot deze (nog eens) op een rij:

- Uitgangspunt van eigen kracht: de gefuseerde milieudiensten voldoen niet alleen aan de kwaliteitscriteria maar ook aan de landelijke eisen van robuustheid,
- Behoud van regie voor de eigenaar-gemeenten over eigen dienstverlening en de bestuurlijke uitgangspunten daarin,
- Voldoende schaalvergroting biedt ruimte om de verdergaande (bestuurlijke) eisen door te voeren in dienstverlening,
- Betere risicospreiding,
- Mocht in het komende provinciale proces een hapering treden, en een RUD per 2013 niet haalbaar zijn, dan is er een alternatief voor de 14 gemeenten: de eigen RUD is dan al klaar. Er is een volwaardig alternatief,
- Meer kansen voor vergroting omzet en eventuele aansluiting van een enkele andere gemeente,
- Door de fusie zijn de milieudiensten een strategische partner in het provinciale krachtenveld, met 14 gemeenten vertegenwoordigen zij meer dan de helft van de gemeenten in de provincie Utrecht. Ook het Rijk heeft de strategische positie van de gefuseerde milieudiensten onderkend (brief programma bureau Uitvoering met Ambitie, 29 april 2011 aan GS provincie Utrecht),
- Afhankelijk van eigen behoefte bij gemeenten: Aantrekkelijk alternatief voor verdere onderbrenging van omgevingstaken zoals Bouw- en Woning toezicht, handhaving en vergunningverlening. Door de schaalgrootte kunnen ook de complexere taken aantrekkelijk worden aangeboden.

Bijlage: Toelichting RUD (Regionale Uitvoeringsdiensten) proces

Landelijke ontwikkelingen

Op 19 juni 2009 werd de Packagedeal bekend gemaakt. Hierin hebben de landelijke koepels met het Rijk afgesproken dat er landsdekkende RUD's moeten worden opgericht. In deze RUD's moet een basistakenpakket worden ondergebracht dat betrekking heeft op een deel van de handhavings- en vergunningstaken op het gebied van milieu. Vanaf deze periode tot nu zijn er verschillende discussies gevoerd en onderzoeken gedaan naar hoe dat zou kunnen in de provincie Utrecht.

In januari en februari 2011 ontstond er een nieuwe landelijke koers die tendeert meer van bottom-up naar top-down. Er verscheen een checklist, een stappenplan en een brief van staatssecretaris Atsma. De boodschap was dat het bottom-up proces te veel versnipperde en dat het te lang duurde. Naast de bestaande kwaliteitscriteria werd 'robuustheid' een apart, meer kwalitatief begrip. Bovendien had de VROM-inspectie een rapport opgeleverd waarin zij de conclusie trokken dat er in de provincie Utrecht geen ruimte was voor vier separate RUD's. Mevrouw Sybilla Dekker werd aangesteld als bestuurlijk boegbeeld van de RUD vorming.

Provinciaal proces

Vanaf 2009 is in eerste instantie een top-down proces gestart waarin de provincie Utrecht als regisseur de lijn uitzette naar één centraal aangestuurde provinciale RUD in de provincie Utrecht. Er ontstonden vervolgens ook beelden dat in andere provincies meerdere RUD's werden opgericht waarbij vooral aansluiting werd gezocht met de bestaande milieudiensten. Vervolgens zijn twee moties aangenomen in de Eerste en Tweede Kamer, waardoor er ruimte ontstond voor een bottom-up proces. In de provincie Utrecht zijn daarop vier bottom-up processen ontstaan; de regio Zuidoost-Utrecht, de regio Noord-West Utrecht, de regio SBG (Eemland) en de vijf gemeenten die niet aangesloten zijn bij een Milieudienst (Utrecht, Nieuwegein, IJsselstein, Houten en Lopik).

De provincie en de 'niet bij een milieudienst aangesloten gemeenten hebben in het proces een voorkeur aangegeven voor één centraal aangestuurde, provinciale RUD op basis van basistaken. Voor de gemeenten die aangesloten zijn bij een milieudienst' zijn te veel nadelen verbonden aan één provinciale RUD. Zij hebben een voorkeur voor een decentrale RUD aangegeven. De (eerder genoemde) bestuurlijke uitgangspunten zijn dan niet geborgd. Bovendien dreigen de gemeenten de regie te verliezen en geconfronteerd te worden met personele overschotten.

Proces regio Noord-West Utrecht

Het Algemeen Bestuur van de Milieudienst Noord-West Utrecht heeft in september 2010 een gemeentelijke ambtelijke werkgroep ingesteld die in beeld heeft gebracht aan welke eisen en wensen een RUD in hun regio Noord-West Utrecht moet voldoen. Hierin zijn zowel de kwaliteitscriteria van het Rijk als de eigen wensen voor professionalisering en kwaliteitsverbetering meegenomen.

Echter, door de recente landelijke ontwikkelingen op het gebied van robuustheid, is het opzetten van een eigen regionale RUD op schaalgrootte van Noord-West Utrecht niet meer haalbaar.

Door deze landelijke ontwikkelingen, hebben de bestuurders van de regio's Zuidoost-Utrecht en Noord-West Utrecht moeten concluderen dat de gevoerde bottom-up processen niet zouden leiden tot een voldoende robuuste oplossing. Als de Milieudiensten Zuidoost-Utrecht en Noord-West Utrecht daarentegen zouden fuseren, dan is die robuustheid wel geborgd. Vanuit dat oogpunt is een model ontwikkeld waar sprake is van twee RUD's in de provincie Utrecht. Er is gesproken over een RUD met Landelijk/Klein Stedelijke signatuur en een RUD met een Groot Stedelijke signatuur. Hierdoor zouden gemeenten in Utrecht een keuze hebben. Met dit model is een serieus alternatief geboden. Vanuit dit gedachtegoed is mevrouw Sybilla Dekker op bezoek geweest en heeft een afvaardiging van de bestuurders uit Noord- West Utrecht en Zuidoost-Utrecht gesproken. Zij heeft aangegeven vooral door te gaan met de uitwerking van dit alternatief, maar dat er bestuurlijke dekking dient te zijn vanuit de

gehele provincie. In een brief (dd 29 april 2011) van het ministerie I&M aan Gedeputeerde Staten van Utrecht is vervolgens neergezet dat rekening dient te worden gehouden met de gezamenlijke inbreng van de regio Noord-West Utrecht (NWU) en Zuidoost-Utrecht (ZOU).

Recente ontwikkelingen

Op 19 mei jl. is door gedeputeerde heer De Vries een gesprek gevoerd met de provinciale stuurgroep RUD. Er is gesproken over zelfstandige organisaties met een eigen bestuur waarbij gezamenlijk een RUD-structuur gevormd wordt als een soort coöperatieve RUD. In een koepel vindt afstemming plaats met politie en Openbaar Ministerie. Er is tevens gesproken over een shared service centre. Er zijn nog geen bestuurlijke afspraken over hoe dit model zou moeten worden geïnterpreteerd. Wel dat men elkaar de ruimte zal geven. Inmiddels is een gezamenlijke brief opgesteld als eindbericht over de RUD vorming in Utrecht. In dit eindbericht aan de heer Atsma van 31 mei 2011 staat aangegeven dat er een samenwerkingsverband zal worden aangegaan tussen zelfstandige bestuurlijke entiteiten om samen een RUD te vormen. Het bericht laat nog veel interpretatie mogelijk. Met de inbreng van de gefuseerde partijen NWU/ZOU in het RUD proces, wordt ruimte verkregen om een eigen inbreng te leveren.

Het blijkt dat de politieke kracht van gezamenlijk optreden vanuit de aangekondigde voorgenomen fusie NWU/ZOU sterk genoeg is om als partij mee te doen aan de discussie (met name over de inrichting van het shared service centre). Hierin zijn voorts de provincie Utrecht, de gemeente Utrecht en de gemeente Amersfoort bepalende partijen voor het verloop van de RUD discussie. Immers, de gefuseerde Milieudiensten spreken vanuit 14 gemeenten van de in totaal 26 gemeenten in de provincie Utrecht. De landelijke overheid stelt zich uiterst terughoudend op en neemt dan ook niet deel in de inhoudelijke discussie in de provincie Utrecht.

Raden van de aangesloten gemeenten
Milieudienst Noord-West Utrecht

Breukelen, 11 juli 2011

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :
Bijlage(n) :
Behandeld door : W. Cats
Doorkiesnummer : 0346 – 260666
E-Mail : w.cats@milieudienstnwu.nl
Onderwerp : Begeleidende brief OR bij Informatienota "Fusie Milieudienst Noord-West Utrecht en Milieudienst Zuidoost-Utrecht"

Geachte leden van de gemeenteraad,

U heeft van de voorzitter van het Dagelijks Bestuur van de Milieudienst Noord-West Utrecht de informatiebrief "Fusie Milieudienst Noord-West Utrecht en Milieudienst Zuidoost-Utrecht" ontvangen. In deze brief geven wij onze reactie op de informatiebrief.

Wij ondersteunen de intentie om tot een fusie te komen. Alvorens wij daarover positief adviseren, moet aan de volgende randvoorwaarden worden voldaan:

- wij vragen een werkgarantie voor het personeel: onder werkgarantie verstaan wij werk bij de huidige werkgever op een passend en gelijkwaardig functieniveau;
- er moet een Sociaal Statuut en Sociaal Plan zijn geaccordeerd door het Georganiseerd Overleg;
- er moet meer duidelijkheid zijn over de wijze van samenvoeging van de milieudiensten en de daaruit volgende organisatorische en formatieve consequenties.

Als u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de voorzitter, Wim Cats (0346-260666), of de vice-voorzitter, Jon Pronk (0346-260634).

Hoogachtend,

W. Cats
voorzitter OR Milieudienst Noord-West Utrecht

L. Körössy
secretaris OR Milieudienst Noord-West Utrecht